

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR ESKİ BAKANI ERSÜMER'DEN TARİHİ İTİRAF Ben yetkisiz bir bakandım

Fatura: 150 milyar dolar!

Meclis Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'nun hazırladığı raporlar netleşmeye başladı. Başbakan Erdoğan'ın, "açıkladığı zaman çok olacaksınız" dediği yolsuzluk miktarı 150 milyar dolar civarında olduğu belirlendi. Söz konusu rakamın 54 milyar dolarının bankacılık sektöründe, 40 milyar dolarının enerji sektöründe yaşanan yolsuzluklar sonucu olduğu belirtiliyor. Bu iki başlık dışında, Sağlık Bakanlığı'ndaki ilaç ve otomasyon ihaleleri, Bayındırlık Bakanlığı ihalelerindeki yüzde bine varan keşif bedeli artışları, otoyol ihaleleri, İller Bankası, TEKEL için yapılan ikiz kuleler gibi konular da araştırma kapsamında değerlendirilen Komisyon'un, çalışmalarını sonucunda 150 milyar civarında bir rakama ulaşacağı ifade ediliyor. 150 milyar doların tamamının yolsuzluk olarak tanımlanması bile, kamu kaynaklarının yanlış kullanılması sonucu olduğu için bu başlık altında değerlendirilebileceği ifade ediliyor. Komisyon 150 bini aşkın belge üzerinde yaptığı çalışmaların sonunda bu rakama ulaştı. Raporun Cuma akşamı Meclis Başkanlığı'na teslim edilmesi bekleniyor.

TÜRKİYE'NİN İHRACATININ 5 KATI

150 milyar dolar Türkiye'nin gayrisafi milli haslasına yakın bir tutar. Bunun dışında Irak savaşı öncesinde kayıpların karşılanmasını isteyen Türkiye'nin, ABD ile görüşmelerde ilk rakam olarak 138 milyar dolar telafuz ettiği düşünüldüğünde, ortaya yine irkütücü bir manzara çıkıyor. 150 milyar dolar Türkiye'nin IMF vassasıyla kullandığı toplam kredinin 7, geçen yıl ulaşıldığına büyük sevinç yaratan ihracat rakamının da 5 katı.

TBMM Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'na bilgi veren eski Enerji Bakanı Cumhur Ersümer'in, 4 yıllık bakanlığı süresince yetkisiz ve bilgisiz çalıştığı ortaya çıktı. Cumhur Ersümer'in birçok konuda topu bürokratlara attığı bilgilendirme toplantılarının kayıtlarında, "Samimi söylüyorum, arzu ederdim ki, gerçekten bana bağlı, her şeyiyle sorumluluğumda olan, yani rafında kaç tane kitabı, defteri olduğunu, kasasında kaç lirası olduğunu çok rahatlıkla bildiğim bir düzen içerisinde bakanlık yapabilseydim" dediği öğrenildi.

Ersümer, TBMM Komisyonu'na şu bilgileri sundu:

AZMİ ATEŞ: BOTAŞ, Enerji Bakanlığı, DPT, Dünya Enerji Ajansı 2010 yılı için ihtiyacı ortalama 30 milyar metreküp, 2020 için ise, 40 ila 45 milyar metreküp koymuşlar. Mavi Akım projesi imzalandıktan sonra Enerji Bakanlığı 2010 yılı gaz tahmin talebini 55 milyar metreküpe, 2020 için 82 milyar metreküpe çıkıyor. Bunun, 4 yıllık iktidarımız dönemindeki artışlar göz önünde tutulduğunda mümkün olmadığı görülüyor. Bunun için temel gerekçelerimiz nelerdir?

CEVAP: Siz benden duymayı arzu ettiğiniz, kendi kafanızda düşündüğünüzü söylüyorsunuz.

AZMİ ATEŞ: Hayır efendim öyle bir dayatma içinde değilim.

CEVAP: Siz Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hükümetler arası bir anlaşmayı, bir bakanın kendi kafasına göre, kendi keyfine göre kapının arkasına gidip imzaladığını mi zannediyorsunuz? Bu gazı tüketicilerimize, inanasanız getirir misiniz? Türkiye'nin mühim bir ihtiyacı olarak biz bu do-

ğalgazı getirdik. Tabii ki enerjide kullanacaksınız, tabii ki sanayide kullanacaksınız, tabii ki vatandaşlara dağıtacaksınız.

AZMİ ATEŞ: 2020'yi referans olarak kabul edersek, Türkiye, doğalgaz ihtiyacının yüzde 70'ini bir ülkeden alıyor. İyi bir gaz politikasına göre bugünün şartlarında, dünya şartlarında denilince ki, bir ülkenin başka bir ülkeye doğalgaz bağımlılığı yüzde 25-30'un üzerin-

tan, Yunanistan, Finlandiya yüzde 100 bağımlı. Çekoslavakya yüzde 88. Şimdi bu bağımlılıkla ilgili siz Azerbaycan'dan alınan gazı yok kabul ediyorsunuz, Türkmenistan'dan alınması gereken gazı yok farz ediyorsunuz. Türkmenistan, Azerbaycan, Mısır, bunları bir araya getirdiğinizde Rusya'nın gaz piyasasında Türkiye'deki payı oldukça aşağılara çekilir. Niğerya ve Cezayir'den al-

mağımızı kımdatmamışız.

BİLİRKİŞİ SUÇLU

HALİDE İNCEKARA: Rusya ile yapılan doğalgaz anlaşması başlangıçta ihracat karşılığıydı, daha sonra bu nakit para ödemeye döndü. Yani Türkiye gaz karşılığında mal verecekti. Bu konudan haberiniz var mı?

CEVAP: 6 milyar metreküp öyle başlamış ve oradan sonra vazgeçilmiş. Kim vazgeçmiş bilmiyorum. Benim dönemimle ilgili değil.

HAMZA ALBAYRAK: Aktaş Elektrik ile ilgili 1990-1997 yılları arasında raporlara göre büyük miktarlarda kamu zararına yol açtıkları saptanmış olmasına rağmen bugün itibarıyla 1,5 katrilyon lira tutarında kamu zararıyla ilgili açılan dava devam etmekte olduğu halde, aynı şirketle yeni imtiyaz sözleşmesi imzalanmasını gerektiren bizimle paylaşmak ister misiniz?

CEVAP: İmtiyaz sözleşmesinin iptalini gerektiren sebepler ortaya çıktığı zaman iptal edilir. Bugünkü hükümetimizin yaptığı gibi. Bu sebepler ortadan kaldırıyorsa, eğer şartlı bir iptalse, dönüyor, devam ediyor. Bu bir kanun yoludur. Keyfi sebeple el konulmadı ki, mahkeme kararıyla el kondu. Aktaş'a el koymamı gerektiren sebepler vardı, gittim el koydum. Daha sonra o hususlar ortadan kalktıktan sonra devam ettik. Benden sonraki Bakan arkadaşım yok bu şartlar devam ediyor, ben buna katlanamayacağım dedi, gitti bir daha el koydu.

MAHMUT YILDIZ: Türkiye Elektrik Kurumu'nun ÇEAŞ'a elektrik satış ortalaması yüzde 71'lerden 60'lara düşerken yeniden bir fi-

yat ayarlaması yapılmıyor. Buna ilave olarak TEDAŞ'a ait dağıtım tesislerinin ÇEAŞ'a devrinin yapılmasına neden göz yumulmuştur?

CEVAP: Bu bir süreç. Yani siz oturursunuz, bu adamlarla konuşursunuz. İşte bana da bilgileri geliyordu, arkadaşlar diyor ki gittik görüştük. Şu şu şu tesisler şu şekilde yapıyor diye. Yani bu süreç sonunda mahkemeleşiyorsunuz, sonuçta geliyor el koyuyorsunuz. O süreç başladı günün bugüne devam etti, en sonunda geldi 8 ayda şu anki Sayın Bakanın döneminde de devam etti ve en sonunda el kondu.

KEMAL KILIÇDAROĞLU: Yani o dönemde zataliniz herhangi bir uyarı yaptı mı bürokrasiye, bunu takip edin, niçin takip yapılmadı diye?

CEVAP: Bilemiyorum, yani yapmamış olmam mümkün değil, onu söyleyebilirim. Mutlaka uyarılarda bulunmuşuzdur, hem şirkete hem bürokrasiye.

AZMİ ATEŞ: DSI Genel Müdürlüğü nece ihale edilen baraj, gölet, büyük ve küçük su projeleri gibi tüm işlerde asgari yüzde 50'er seviyesinde başlamak üzere yüzde 100'lere varan ve dolar bazında ifade edilen keşif artışları varlığı bilinmektedir. Keşif artışlarının gerekçeleri nasıl izah edilebilir?

CEVAP: Keşif artışları mahallindeki personelin değerlendirmeleriyle başlıyor, bölge müdürlüğüne, bölge müdürlüğü genel müdürlüğe, genel müdürlükteki ilgili daire, bunu bir ihtiyaç olarak sizin huzuruza getiriyor, önünüzde koyuyorlar. Sizin dönüp de bunları teker teker kontrol etmeniz mümkün değil. Yani en az 50 tane imza var üzerinde.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Enerji Bakanı Ersümer'in bir toplantıda oturdukları fotoğraf.

Korkmaz Yiğit'i tanımam

BEN Korkmaz Yiğit'i hayatta görmedim, kendisini tanımiyorum. Ne benimle işi oldu, ne benim onunla bir işim oldu ve elinde de hangi belge, hangi kaset varsa hemen yanından tezi yok ortaya çıkarsın. Ben hiçbir müteahhite enerji pa-

zarlığı yapmadım. Enerji konusunda benimle ilgili elinde suç teşkil edecek nesne varsa hemen yanından tezi yok ortaya koysun. Biz zaten günah keçisi olduk. Önüne gelen Enerji Bakanlığı'yla ilgili ne varsa kullanmaya çalışıyor.

de olmamalı. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP: Bir defa bu bağımlılık konusunda çok yanlış bilgiler var. Avusturya yüzde 86 bağımlı Rusya'ya. Bulgaristan, Hırvatıs-

nan gaz da var. Siz öyle bir tablo çiziyorsunuz ki, 4 yıl süren bakanlıkta biz Mavi Akım'dan başka bir iş yapmamışız, Türk Devletlerinin bizim üzerimizden Avrupa'ya açılması konusunda par-